

Les 16

Aan het eind van deze les moet je kennen:

- Nog wat meer over het meervoud van zelfstandige naamwoorden
- Nog wat meer over participia (deelwoorden)

Meervoud van zelfstandige naamwoorden

In het algemeen zijn er twee typen zelfstandige naamwoorden met één lettergreep, waar het de verandering in de wortel betreft bij het meervoud:

- degene zonder verandering
- degene die de laatste medeklinker in de wortel verdubbelen

a.	שִׁיר	<i>sjier</i>	שָׁרִים	<i>sjieriem</i>	lied
	סוּס	<i>soes</i>	סוּסִים	<i>soesiem</i>	paard
	אוֹת	<i>oot</i>	אוֹתוֹת	<i>ootoot</i>	teken
	דָּם	<i>daam</i>	דָּמִים	<i>daamiem</i>	bloed
	עֵץ	<i>eets</i>	עֵצִים	<i>eetsiem</i>	boom

b.	עַם	<i>am</i>	עַמִּים	<i>ammiem</i>	volk
	חֵץ	<i>cheets</i>	חֵצִים	<i>chitstsiem</i>	pijl
	חֹק	<i>choek</i>	חֹקִים	<i>choekkiem</i>	wet, statuut

Merk de volgende bijzonderheden op:

- Zelfstandig naamwoorden met stamklinkers *u*, *i*, *o*, en doorgaans *aa* veranderen de stam niet voor de uitgang van het meervoud.
- Zelfstandig naamwoorden met stamklinker *ee* gedragen zich op één van de twee manieren:
 - de stam is onveranderd, zoals in *eets* – *eetsiem*.
 - de laatste medeklinker van de stam wordt verdubbeld en *ee* wordt vervangen door *i*, zoals in *cheets* – *chitstsiem*.
- Zelfstandig naamwoorden met *a* gedragen zich als volgt:
 - Als de laatste stammedeklinker een gutturaal is of *r*, dan wordt de stamklinker ‘verlengd’ tot *aa* zoals in *har* – *haariem*.
 - In alle andere gevallen wordt de laatste stammedeklinker verdubbeld en de stamklinker blijft hetzelfde, zoals in *am* – *ammiem*.
- Zelfstandig naamwoorden met de stamklinker *oo* volgen doorgaans het patroon van *chook* – *choekkiem*. Vaak echter is *oo*, een defectieve schrijfwijze voor *o*, zodat men op moet passen dat men het type *chook* niet verwart met ‘*oot* (in groep **a.**)’.

De volgende zelfstandig naamwoorden zijn onregelmatig ten opzichte van bovenstaande regels.

רֹאשׁ	<i>roosj</i>	רְאשִׁים	<i>raasjiem</i>	hoofd
יוֹם	<i>jom</i>	יָמִים	<i>jaamiem</i>	dag
בֵּן	<i>been</i>	בָּנִים	<i>baaniem</i>	zoon
עִיר	<i>ier</i>	עָרִים	<i>aariem</i>	stad
אִישׁ	<i>iesj</i>	אֲנָשִׁים	<i>anaasjiem</i>	man

Participia - deelwoorden

Als de tweede of de derde medeklinker van de wortel van een werkwoord een gutturaal is (א, ע, ה, ח) dan zijn de vormen van de participia iets anders. Als de tweede medeklinker een gutturaal is vinden we *a* in plaats van *e* in de meervoudsstam:

צֹעֵק	<i>tsoo'eeek</i>	צֹעֲקִים	<i>tsoo'akiem</i>	uitschreeuwend
צֹעֲקֵת	<i>tsoo'èkèt</i>	צֹעֲקוֹת	<i>tsoo'akoot</i>	

Als de derde medeklinker een ע of een ח is, dan heeft het vrouwelijk enkelvoud *a* in plaats van *è* in de laatste twee lettergrepen:

בֹּרֵחַ	<i>booreeach</i>	בֹּרְחִים	<i>boor_echiem</i>	vluchtend
בֹּרַחַת	<i>boorachat</i>	בֹּרַחוֹת	<i>boor_echoot</i>	

Als de derde medeklinker een א is, niet uitgesproken als het een lettergreep beëindigt, dan heeft het vrouwelijk enkelvoud *ee*:

קֹרֵא	<i>kooree'</i>	קֹרְאִים	<i>koore'iem</i>	roepend
קֹרַעַת	<i>kooreet</i>	קֹרַאוֹת	<i>koore'oot</i>	

Woordenlijst

Leer de volgende woordjes uit het hoofd alvorens de volgende oefening te doen.

קוֹל	<i>kol</i>	stem, geluid
עֵץ	<i>eets</i>	boom, hout
כַּרְם	<i>kèrèm</i>	wijngaard
צֹעֵק	<i>tsoo'eeek</i>	uitschreeuwend
שֹׁלַח	<i>sjoolee^ach</i>	zendend
נֹטֵעַ	<i>nootee^a'</i>	plantend
יֹצֵא	<i>jootsee'</i>	voortgaand, verlatend
תַּחַת	<i>tachat</i>	onder, in plaats van
כִּי	<i>kie</i>	want, omdat
רַב	<i>rab</i>	veel

1. Lees- en vertaal oefening.

1. הָאֲנָשִׁים נֹטְעִים עֵצִים רַבִּים עַל־הָהָר
2. הַנֶּעַר יֹשֵׁב תַּחַת הָעֵץ אֲשֶׁר בְּגֶן
3. גְּדוּלִים הָעֵצִים אֲשֶׁר בְּהָרִים מִהָעֵצִים אֲשֶׁר אֵצֶל הַנָּהָר
4. עֲמִים רַבִּים יֹשְׁבִים בְּאֶרֶץ כִּי הָאָרֶץ טוֹבָה מְאֹד
5. הָעַם צִעְקִים בְּקוֹל גְּדוֹל כִּי קָשָׁה מְאֹד הָעֲשׂוּדָה
6. מִי יֵצֵא מִן־הָעִיר הָרְעָה
7. רָעִים הַדֹּבְרִים בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ הַיֹּשֵׁר
8. הָאִשָּׁה יֹצֵאת מִהַבַּיִת
9. הָעֲבָדִים נֹטְעִים כֶּרֶם קִטְּן אֵצֶל הַשָּׂדֶה

2.

Genesis 1:4

Lees het vers, eerst met translitteratie. Probeer het daarna ook enkele malen met de translitteratie bedekt. Niet alle woorden worden meer getranslittereerd.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאֹר כִּי־טוֹב וַיִּבְרָא אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר

been

wajjavdeel

toov kie

haa oor èt

jaare wa

וַיִּבֵּן הַחֹשֶׁךְ:

hachoesjèch

been oe

Hebreeuws	Translitteratie	Vertaling	Aantekeningen
וּ of וַ	we of wa	en	
יָרָא	jaare	hij zag	ww, qual ipf., 3 m. s.
אֶת	èt	----	nota accusativus
הַ	haa	het	lidwoord
אוֹר	oor	licht	znw. m/f. s.
כִּי	kie	want, omdat, dat	vw
טוֹב	toov	goed	bnw, m. s.
יָבַדֵּל	javdeel	hij scheidde, maakte scheiding	ww, hiphil ipf., 3 m. s.
בֵּין	been	tussen	
וּבֵין	oeveen	en tussen	
חֹשֶׁךְ	choosjèch	duisternis	znw. m. s.

f	femininum	vrouwelijk
m	masculinum	mannelijk
ipf	imperfectum	
perf	perfectum	
part	participium	deelwoord
pl	pluralis	meervoud
s	singularis	enkelvoud
vw		voegwoord
vz		voorzetsel
ww		werkwoord
znw		zelfstandig naamwoord